

DAVID MONTEAGUDO

FI

TRADUCCIÓ DEL CASTELLÀ
DE JORDI NOPCA

BARCELONA 2010

QUADERNS CREMA

TÍTOL ORIGINAL *Fin*

Publicat per
Quaderns Crema, S.A.U.
Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906 - Fax 934 147 107
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

© 2009 by David Monteagudo
© de la traducció, 2010 by Jordi Pruñonosa i Sagristà
© d'aquesta edició, 2010 by Quaderns Crema, S.A.U.

Tots els drets reservats:
Quaderns Crema, S.A.U.

Il·lustració de la coberta de Leonard Beard

ISBN: 978-84-7727-479-7
DIPÒSIT LEGAL: B. 12 964-2010

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i relligat*

PRIMERA EDICIÓ *març de 2010*

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

HUGO - COVA

El telèfon ha sonat. Un to. Dos tons. Tres tons. «¿S'hi pot posar algú?», ha cridat l'Hugo des d'algun racó de la casa. El telèfon, però, ha sonat una altra vegada, i llavors s'ha fet el silenci, i tot seguit ha tornat a sonar. L'Hugo ha entrat al despatx caminant precipitadament, mentre deixava anar un renec, i l'ha despenjat enmig d'un altre to. «¿Diguí?», ha dit mentre l'auricular encara viatjava cap a la seva orella, de forma urgent, descortesa, que barrejava irritació cap al desconegut que trucava i cap a la persona que l'havia obligat—per culpa de la seva passivitat, o potser de la seva absència—a contestar la trucada.

L'agitació d'aquest primer moment ha estat seguida per un instant de silenci total, de quietud expectant. L'Hugo s'ha quedat mut durant uns segons, amb la mirada fixa i les celles arrufades. «¿Com diu?... No... No ho sé...», ha pronunciat finalment, dubtós, amb llargues pauses entre paraula i paraula. «No ho sé... sincerament... així, de cop i volta...». Les paraules s'arrossegaven prudents, desconfiades, mentre la seva mà premia l'auricular amb avidesa. «Escolti, ¿qui...?», ha començat a dir, decidit, una mica irritat; però a mitja pregunta s'ha interromput, i un segon després un to completament diferent havia sortit de dins seu. «Esclar, Nieves... ara sí... esclar, home, esclar... però si tens la mateixa veu...! Perdona'm, és que... ¿Com m'ho podia imaginar, que...? ¿Quant de temps fa que no...? No, esclar, al carrer sí, vius per allà dalt... això mateix... sí, de vegades t'hi veig... sí, amb els dos nens... ¿Ho veus? Et tinc controlada...».

L'Hugo continua parlant amb frases entretallades, interrompudes al ritme de les rèpliques que van rebent des de l'altre costat del telèfon. S'ha relaxat. La seva entonació és amable, lleugera, potser amb un punt de banalitat. Mira a un costat i a l'altre, distret: un dibuix emmarcat que hi ha a prop de la finestra i el paisatge d'arbres i teulades que hi ha a fora. Li ha començat a néixer un somriure suau als llavis, força irònic, mentre als seus ulls hi segueix espurnejant una curiositat maliciosa.

«No, esclar, allò que se'n diu parlar... potser fa més de... ¿quinze anys? Caram, com passa el temps! I ¿quin és el motiu que...?». Es fa un llarg silenci. L'Hugo interromp els moviments neguitosos que fins ara havia estat fent i es queda immòbil, mirant finestra enllà, d'esquena a la porta per on ha entrat fa uns segons. «Ja no me'n recordava—diu, trencant el silenci, finalment—. No, perdona: i sí, i esclar que me'n recordava. Me'n recordo moltes vegades. Vull dir que no tenia al cap la data exacta, no... no sabia que fos d'aquí poc».

L'Hugo gira el cos, pausadament. Els seus moviments són més lents. La mirada, més reflexiva, més atenta. Mira el dibuix penjat a la paret una altra vegada, durant una estona llarga, sense emetre cap so. Però els seus ulls capten alguna cosa en un extrem del seu camp de visió. Hi ha la Cova, a la porta. En surt mig cos, del marc. L'Hugo la mira directament als ulls durant uns segons. L'observa de forma neutra i impersonal, en aparença concentrat en allò que surt de l'auricular. «Sí, sí, t'escolto...—diu, de cop i volta, i torna a girar-se: la Cova li queda al darrere—. Que sí, dona, esclar... sens dubte, però... no deixa de ser una cosa de... d'adolescents, érem... érem molt joves llavors...». L'Hugo fa que no amb el cap. Obre la boca, com si volgués parlar, a continuació la tanca, somriu amb un esbufec breu, inten-

ta parlar—una vegada més—però no diu res, sinó que tanca els ulls, i finalment fa anar la veu.

«No, no, que sí, pot ser que tingui la seva gràcia... sí... sí... Home! Pot ser, pot ser que sigui interessant... sí, sí, ho serà... ho serà... ¿I et sembla que vindran? ¿Aconseguiràs que tanta gent... el mateix dia...? ¿Ah, sí? ¿És un dissabte? ¿Cau en dissabte? Sí, sí, quina sort... Sí, sí, tots...».

Els silencis entre una frase i l'altra són ara més llargs, com si de l'altre costat del telèfon n'arribés informació més substancial, més densa que les presentacions protocol·làries de fa no res. Fins i tot es fa una pausa més llarga, i llavors l'expressió de l'Hugo es transforma: desapareix aquell mig somriure, les faccions se li relaxen, i la mirada s'amaga dins seu, absorta, ocupada exclusivament en allò que escolta. De cop, deixa anar un so no articulat, gutural, potser d'assentiment; a continuació torna a mirar en direcció a la porta i veu que la Cova ja no hi és, però encara es queda en silenci una estona, amb les celles arrufades, i finalment parla en un to diferent del d'abans, més insegur i vacil·lant. «Estàs... estàs boja, no... no vindrà pas...». Tot seguit escolta una bona estona més. Quan torna a parlar, ho fa amb una entonació resolutiva, com qui té la intenció de donar per acabada una conversa.

«Bé, bé... sí, sí, en principi sí... ho parlaré amb... no ho sé, ho he de mirar, potser en tinc algun... Això, serà millor així, ja et tornaré a trucar... no, no, de debò, et trucaré jo; només cal que miri si... d'acord, et truco aquí mateix... no... entesos, al mòbil... sí, dona-me'l... espera, espera, que l'apuntaré directament a la memòria».

L'Hugo manipula el telèfon mòbil al mateix temps que aguanta amb l'espalla l'auricular del telèfon de casa. Repeteix uns quants números, que tecleja ràpidament, i s'acomia amb quatre fórmules convencionals mentre guarda

el mòbil a la butxaca. Llavors penja l'auricular i es queda mirant el telèfon pensativament. Fixament. Una bona estona. Sense tancar els ulls.

—¿Qui era aquesta?

La Cova ha tornat a aparèixer a la porta. És una dona esvelta. Porta uns texans i una samarreta, senzills però amb el tall inconfusible de la roba de qualitat. El seu aspecte és elegant. No va maquillada aparentment, però el pentinat que du mostra la meticulosa feina que li han fet a la perruqueria. S'ha quedat a la porta. Esperava que l'Hugo respongués. Però la resposta ha estat un esbufec i un gest fastiguejat, un massatge al front amb una mà, com qui se les ha de tenir amb una missió àrdua i desagradable.

—Bé, tant se val—diu la Cova amb sequedat, mentre fa el gest d'anar-se'n—. Veig que t'és un gran...

—No, no, espera, sisplau. També t'afecta.

—Ah, fantàstic! I com que «m'afecta», faràs el terrible esforç d'explicar-m'ho...

—Sisplau, no comencem—la interromp l'Hugo, amb un gest cansat—. No ho convertim en una discussió. És que... és que cal que t'expliqui moltes coses, coses que no tenen cap mena d'interès i...

—Cada vegada et costa més d'explicar-me el que et passa...

—Sí: el grup de «creixement personal», o l'últim manual d'autoajuda que has llegit diuen que cal comentar les experiències del dia amb la parella, ¿no?... ¿Per què no t'ho apliques i comences a somriure una mica més? ¿No ho diu, això, als manuals d'autoajuda...? ¿No diu que s'ha de somriure tot el dia, com un estaquirot, perquè així t'ho acabes creient?

—Els teus atacs són cada vegada més ordinaris.

—No són atacs, són defenses. Intento protegir el meu...

—Saps perfectament que només vaig anar-hi un dia, al curs de creixement personal, com a prova, per saber el que era, i ja et vaig dir que no em va agradar...

—Esclar, i ¿qui et va pagar la matrícula de tot el mes? ¿Qui te la va pagar?

—Ja està. Ja ha sortit l'argument definitiu: els diners. El gran argument d'un home que va presumint per aquí i per allà de... que s'omple la boca dient que l'última cosa que és, és materialista.

La Cova ja no és al marc de la porta. S'ha anat acostant a l'Hugo mentre la discussió anava creixent. Ell s'asseu a la butaca que hi ha al costat del telèfon, i exagera la indifferència i l'avorriment.

—Seria menys materialista—diu, mentre gira lleugerament el cap en direcció a la Cova, però sense mirar-la de forma directa—si algú portés un altre sou, per petit que fos, i m'ajudés amb les despeses de la llar.

—Molt bé... Ja comencem amb el llenguatge notarial. Ja sé què ve ara: ara et toca dir que no has pogut ser actor per culpa meva, i després et toca presumir de la teva fidelitat... com si se'n pogués presumir, d'això.

La Cova ha dit l'última frase presa per la indignació, a punt de plorar. La reacció de l'Hugo és calmar-se encara més (o almenys fer-ho veure).

—M'estàs caricaturitzant. Jo també podria fer-te una bona caricatura, només hauria de descriure l'Eva Wilt, però esclar... per desgràcia som més complexos que tot això.

—Sí, exacte, fuig d'estudi, amaga't sota aquesta capa de lògica i aquesta... maleïda serenitat. Saps perfectament que no has sigut actor perquè no has tingut prou valor per lluitar per ser-ho. Vas tenir por: por del fracàs, no de ser pobre, de la bohèmia, que en dius tu...

—Sisplau, Cova, ja n'hem parlat moltes vegades, d'ai-

xò—diu l'Hugo, mentre canvia d'actitud per primera vegada: ara el to és trist i amenaçador.

—¿Vols dir que no hauríem tingut prou diners? El pare estava disposat a ajudar-nos i jo... jo havia trobat...

—Sí—diu l'Hugo, i s'aixeca bruscament de la butaca—, havies trobat aquell brillant futur laboral rere un mostrador, cobrant encara menys que el salari mínim. Una feina perfecta per portar una casa.

L'Hugo s'ha aturat un moment i s'ha encarat directament amb la Cova, i tot seguit se'n va decididament cap a la porta. Ella el segueix.

—Tu havies començat a guanyar alguna cosa amb els anuncis...

—Allò dels anuncis era una merda, en tots els sentits... Si no et donen un paper protagonista no serveix per a res...

—N'hi ha que han començat així.

La Cova segueix l'Hugo fins a la sala d'estar, un espai ampli i diàfan, amb molta llum, que té annexada una cuina oberta i espaiosa, una mica asèptica per culpa de l'acabat net del disseny. L'Hugo s'atura bruscament enmig de la sala i s'encara amb la Cova, que gairebé ensopega amb ell després de la maniobra inesperada.

—Ja n'hi ha prou, sisplau!—diu l'Hugo, mentre aixeca la veu per primera vegada—. No estic disposat a començar un altre cop aquesta discussió. Ho fas... ho fas per fotre'm, perquè no...

—No és veritat!—protesta la Cova.

—Ho sembla, collons, ho sembla! Sembla que t'hi esforcis de debò, a fotre'm, que hi posis els cinc sentits, a recordar-me dia rere dia el que no vaig fer, el que hauria d'haver fet i el que hauria pogut arribar a ser!

Es queden en silenci un moment, cara a cara. Els ulls de la Cova s'envermelleixen i s'humitegen. Quan va per parlar

li tremola la boca. Torna a intentar-ho i finalment parla amb veu tremolosa: s'esforça per contenir la plorera.

—Ho faig per ajudar-te, perquè... perquè vull que estiguis bé... I no ho estàs, Hugo... no ets feliç, sempre estàs de mal humor...

—¿I qui n'és, de feliç, eh? Digue-m'ho. ¿Qui és feliç, amb quaranta-cinc anys, quan sap que... que s'ha d'aixecar cada dia, anar a pensar i...? No me'n puc escapar. Això és la vida, amiga meva, i no l'últim curset de relaxació.

—Es pot canviar de vida.

—¿Ah, sí? ¿Canviem de vida? Fantàstic! ¿Hi estaries disposada? ¿Estaries disposada a renunciar a tot això? ¿I per què no? Venem la casa. Ens traiem de sobre la hipoteca: encara guanyaríem alguns calés per pagar la fiança del piset de lloguer que ens buscaríem. Una parella «progre» rodejada de pisos pastera: visca la multiculturalitat! O això... o els guanyes tu, els tres mil euros que ens rebentem cada mes. ¿Ho voldries?

—No cal exagerar—replica la Cova—. ¿Per què has de ser tan radical sempre? No és una qüestió de canviar-ho tot de cop: ja sé que no ho podem fer, això...

—Ja m'estranyava.

—No, ara m'escoltes tu! No t'amaguis rere el sarcasme. Jo em referia, per exemple, a treballar menys. Fas més hores que un rellotge i sempre vas atabalat. ¿De debò creus que és tan necessari que t'estiguis...?

—Sóc venedor, nena: quan no treballo no venc, és així de senzill. No sóc d'aquells treballadors de la banca que...

—Pots vendre una mica menys... i així tindries una mica més de temps per a tu, per fer allò que de debò t'agrada.

L'Hugo mira a un costat, en direcció al moble bar, i deixa anar un esbufec amargat i impacient, com l'alumne d'escola que escolta—de mala gana—com el renyen.

—Mira—continua la Cova—, si acabessis dues hores abans...

—¿Dues hores?

—Escolta'm! Escolta'm, ni que sigui una vegada a la vida. Si tornessis una mica abans, potser si arribessis una hora i mitja abans ja en tindries prou, podries apuntar-te al curs de teatre que començaran a La Casona. Porten un professor rus que es veu que és molt conegut, i ho organitzen els d'Entreacto. Tan bon punt et vegin et proposaran que entris al grup, segur que sí, precisament... el que més necessiten són actors madurs... que no siguin massa joves, vull dir. Podries tornar a actuar...

—Sí, amb una colla d'aficionats, de poble...

—D'un poble de trenta mil habitants, però mira... si n'hi vols dir així, sí, és un poble. És així. Potser ja és tard, per intentar guanyar un Oscar, però no per fer el que t'agrada. Ets actor: els actors heu d'actuar, necessiteu el públic...

—Ja no ho sé, si sóc actor...

—I esclar que ho ets, tothom ho diu. N'hi ha prou amb veure't en qualsevol sobretaula, quan t'animes una mica... No sé per què malgastes el teu talent d'aquesta manera.

—¿I estant amb els d'Entreacto no el malgastaré?

—I tant que no, no, no senyor! Llavors el mostraries, el mostraries perquè el veiés molta gent, no només la teva dona i quatre amics.

L'Hugo es queda en silenci durant uns segons, irritat i molest, però també pensatiu. La Cova aprofita per insistir en el que deia.

—Segur que estaries de més bon humor. Potser... potser jo també m'apuntaria al curs... bé, si no vols, no...

—s'afanya a dir quan veu el gest espontani d'alarma de l'Hugo—. Però no seria una mala idea: així tindríem tema de conversa. Ve molt de gust comentar amb algú altre com

ha anat la classe, les coses que han passat... quan fas un curs d'aquests, interessants, que t'apassionen...

La Cova ha anat perdent empena mentre s'acostava al final de la frase. Cada vegada més insegura, vacil·lant, l'emoció se li acumula als ulls i a la gola: l'amenaça de desbordar-se en qualsevol moment hi és. Amb un fil de veu, de forma precipitada, acaba el raonament:

—Potser així... així estaries una mica més... tendre amb mi, i semblaríem una parella de debò...

—Això: llavors «semblaríem» una parella de debò—diu l'Hugo fent èmfasi en les cometes imaginàries.

—¿És que... és que no tens pietat, ni... ni...?—replica la Cova mentre recupera la veu, enrabiada—. Mai, mai no em perdonaràs el que vaig fer! És això, el que passa!

—Prou! No puc més!—crida l'Hugo de sobte, mentre es tapa les orelles amb les mans; al mateix moment, amb moviments ràpids, automàtics, corre cap al moble bar, se serveix generosament i s'acosta als llavis el got ample, sòlid, ple fins a la meitat d'un líquid de color ambre.

La Cova es mira l'Hugo durant uns segons, atònita, fent que no amb el cap, i al final fa mitja volta i se'n va precipitadament, buscant la porta del passadís. Però l'Hugo ha deixat ràpidament el got damunt la taula—i vessa una part del contingut—i atrapa la Cova quan ella arribava al marc de la porta.

—Espera... espera un moment, sisplau—diu, mentre li agafa els dos braços i enfonsa la cara entre els seus cabells—. No, de debò, espera un moment—insisteix, amb els ulls tancats, encara retenint-la—. No hauria d'haver... no... estic una mica nerviós, darrerament...

La Cova esquivava l'abraçada i fa mitja volta. Ara sembla més serena, capaç de controlar-se.

—Si que t'ha fet efecte ràpid!—diu, amb ironia.

—¿Com vols que faci efecte en un segon?—protesta l’Hugo mentre recupera el got i en fa un glop ràpid i sec.

—L’alè ja et feia pudor de whisky... te m’has acostat molt...

—És en les distàncies curtes—recita l’Hugo mentre aixeca una cella, fent una veu afectadament sensual—on un home... se la juga. Colònia Brummel.

La Cova fa que no amb el cap, en senyal de desaprovació.

—Ja està—diu, resignada—: la transformació de l’home llop... però al revés. No sé com pots passar, a una velocitat tan alta, d’emprenyar-te a... I, això sí, amb l’alcohol pel mig.

—Vaja! ¿També t’has apuntat a l’exèrcit de salvació? Va, dona... saps perfectament que no sóc un alcohòlic... vine cap aquí—diu, mentre dóna copets al sofà on s’ha deixat caure—. T’he d’explicar qui ha trucat. Hem de decidir si hi anem o no.

—Això... Qualsevol cosa menys enfrontar-se als problemes de debò—diu la Cova, mentre se li acosta, però sense asseure’s al sofà—. ¿On se suposa que hem d’anar?

—¿On vols que sigui? A un sopar... ¿Què passa? ¿On vas?

La Cova ha anat fins a la cuina, i en torna amb un drap a la mà: una camussa neta i doblegada, aparentment nova.

—Ja ho netejaràs després, això—protesta l’Hugo.

—No feia l’efecte que es tractés d’un simple sopar quan parlaves per telèfon—diu la Cova, mentre neteja la taula i el cul del got—. Semblava una història més... excepcional.

—Vaja! Sembla que estaves al cas...—diu l’Hugo, al mateix temps que recupera el got—. Tens raó... La veritat és que és una cosa força excepcional, una cosa que ve de fa vint-i-cinc anys.

—¿Vint-i-cinc? Jo he sentit que deies quinze...

—No, quinze no, ¿com vols que digués que...? Ah, esclar, ja ho tinc! Feia quinze anys que no parlava amb aquella sonada. El que ella vol celebrar és un vint-i-cinquè aniversari.

—Unes noces de plata...

La Cova ha tornat a la cuina, ha netejat la camussa i l'ha estès perquè s'eixugués, i ara torna a ser al costat de l'Hugo.

—No, no va per aquí, la cosa—diu ell—, encara que tots ja tenen l'edat; l'edat de celebrar aquesta mena de coses.

—¿Qui són tots?

—Els meus amics. La colla amb qui anava de jove. Ja te n'he parlat alguna vegada, d'ells, del grup d'en Ginés i dels altres... En Ginés era el meu millor amic.

—Sí, me n'has parlat, però... en realitat mai no me n'has explicat res.

—Perquè no hi ha res per explicar, almenys res d'interessant. Ja t'ho pots imaginar: érem la típica colla d'adolescents de fa dues dècades. Concerts, borratxeres, excursions més o menys il·legals, més o menys permeses, alguna pinya amb el cotxe... ni tan sols fumàvem porros, érem tots força avorrits. Ah, hi havia sens dubte les parelletes d'una setmana, les noies que anaven passant d'un a l'altre, el que sempre consolava els altres i el que no lligava mai i sempre acabava plorant, i borratxo, a les festes...

—He sentit que li deies Nieves... Nieves no em sona...

—¿Com, que no? Segur que te n'he parlat més d'una vegada, d'ella. Li dèiem «*la abominable mujer de las nieves*»...

La Cova fa una riallada espontània i sincera, que s'allarga durant una bona estona, davant la visible satisfacció de l'Hugo.

—A una altra que s'emborratxava força i es deia Irene... li dèiem «Irene Papas». És el nom d'una actriu grega. Existeix de debò, o almenys existia...